

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023 este elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2023, nr. 359/2022, cu modificările ulterioare, pentru Fondul rutier a fost alocată suma de 2 221 348,4 mii lei, mijloace financiare care au fost repartizate pentru întreținerea și reparația drumurilor publice naționale cu o lungime totală de 5951 km și a construcțiilor ingineresti ale acestora, conform Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023.

Urmare a analizei volumului lucrărilor executate în raport cu cele planificate, precum și estimării necesarului lucrărilor ce urmează a fi realizate până la finele anului, se impune necesitatea operării unor modificări în cadrul Programului, prin redistribuirea mijloacelor financiare între capitolele de cheltuieli în interiorul Programului, precum și realizarea unor lucrări de reparații a drumurilor Regionale cu indicele „G” pentru ajustarea elementelor geometrice existente și aducerea acestora în conformitate cu categoria tehnică a drumului.

Astfel, se propune majorarea volumului mijloacelor financiare destinate întreținerii drumurilor publice naționale (întreținerea de rutină/curentă pe timp de vară și de iarnă, lucrări și servicii pentru întreținerea periodică, lucrări privind reparații la drumuri și poduri), principalele propuneri fiind următoarele:

La capitolul 1 „Întreținerea de rutină/curentă pe timp de vară” a apărut necesitatea majorării volumului mijloacelor financiare **cu suma de 123 329,9 mii lei**, destinate în general lucrărilor de întreținere a zonei drumurilor, întreținere a trotuarelor, consolidarea localizată a acostamentelor, asigurarea scurgerii apelor din zona drumurilor, întreținerea mijloacelor pentru siguranța circulației rutiere și de informare, asigurarea esteticii drumurilor, întreținerea plantațiilor rutiere și perdelelor de protecție.

La capitolul 2 „Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă” este necesară majorarea sumei cu **35 000 mii lei**, pentru acoperirea cheltuielilor din perioada de iarnă 2022-2023 și inițierea pregătirii stocurilor de materiale antiderapante pentru perioada de iarnă 2023-2024.

La capitolul 3 „Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică” de asemenea se majorează suma alocată cu **33 135 mii lei** din motivul necesității realizării lucrărilor de

întreținere periodică pentru creșterea duratei de exploatare a unor drumuri reabilite anterior (straturi bituminoase subțiri executate la rece de tip „slurry seal”) și lucrări întreținerea periodică a sistemului de siguranță rutieră.

La capitolul 4 „Lucrări privind reparații la drumuri și poduri” în scopul realizării lucrărilor de reparații a drumurilor Regionale, cu indicele „G”, pentru ajustarea elementelor geometrice existente și aducerea acestora în conformitate cu categoria tehnică a drumului se alocă suplimentar **481 826,1 mii lei**. De menționat că sectoarele prioritare spre reparație au fost selectate utilizând Sistemul de gestionare a activelor rutiere.

La capitolul 5 „Reparații capitale a drumurilor și podurilor” se alocă mijloace suplimentare necesare pentru finalizarea proiectelor de reparație capitală a drumurilor naționale precum și a unor poduri, în sumă de **8 730 mil. lei**.

La capitolul 7 „Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată)” urmare a deciziei Curții internaționale de arbitraj, decizie recunoscută pe teritoriul Republicii Moldova, prin care sa dispus achitarea integrală a lucrărilor și datoriilor acumulate către compania „Toto Construzioni Generali SpA/Taddei SpA”, precum și alte servicii necesare gestionării proiectelor cu finanțare internațională, se alocă suplimentar suma de **39 717,0 mii lei**.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ este coerent cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept scop modificarea/ajustarea *Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023*, prin redistribuirea mijloacelor Fondului rutier între capitolele de cheltuieli în interiorul Programului, și distribuirea mijloacelor suplimentar alocate, după cum urmează:

Articolul de cheltuieli	Volumul de lucrări pentru drumurile naționale aprobat prin HG 73/2023 (mii lei)	Propuner e de modificari e conform alocărilor (mii lei)	Diferență (mii lei)

1	2	3	9	10
	TOTAL Mijloace financiare planificate din fondului rutier	1 485 348,4	2 221 348,4	736 000,0
	TOTAL Întreținerea drumurilor publice naționale (p.1-4; și p.7 din prezentul Program), inclusiv	828 848,4	1 541 919,4	713 071,0
1.	Întreținerea rutină/curentă pe timp de vară - total, inclusiv:	338 848,4	462 241,3	123 392,9
1.1	întreținerea de rutină a îmbrăcăminților asfaltice (înlăturarea denivelărilor și fâgașelor, plombări, colmatarea fisurilor și crăpăturilor, badijonarea suprafețelor poroase, corectarea în profil transversal și longitudinal cu mixturi asfaltice)	196 100,4	175 000,0	-21 100,4
1.2	întreținerea de rutină a îmbrăcăminților din beton de ciment (plombări, colmatări, refacere rosturi, eliminarea fenomenelor de pompaj, refacere de dale)	12 832,0	8 560,0	-4 272,0
1.3	întreținerea de rutină a drumurilor pietruite/din macadam (greblarea pietrei neîmpănate cu reîntoarcere în partea carosabilă, astuparea gropilor și fâgașelor cu material pietros, scarificarea cu reprofilare și compactare cu adaus sau fără a materialului pietros)	53 636,0	57 500,0	3 864,0
1.4	întreținerea de rutină a drumurilor din pământ (profilarea suprafeței carosabile, eliminarea gropilor și fâgașelor cu adaus de nisip sau balast, stabilizarea suprafețelor carosabile cu lianți hidraulici sau bituminoși)	4 780,0	3 005,0	-1 775,0
1.5	întreținerea de rutină comună a tuturor drumurilor (întreținerea zonei drumurilor, întreținerea trotuarelor, consolidarea localizată a acostamentelor, asigurarea scurgerii apelor din zona drumurilor, întreținerea mijloacelor pentru siguranța circulației rutiere și de informare, asigurarea esteticii drumurilor, întreținerea plantațiilor rutiere și perdelelor de protecție)	60 500,0	205 176,3	144 676,3
1.6	întreținere de rutină lucrări neprevăzute: în caz de inundații, alunecări de teren, inclusiv pentru contracte multianuale bazate pe	6 000,0	6 000,0	0,0

	performanță, etc			
1.7	întreținerea de rutină a lucrărilor de artă / podurilor și podețelor (menținerea stării tehnice corespunzătoare și a exigențelor esențiale, refacerea localizată a elementelor degradate a podurilor și podețelor; calea podului: curățirea de vegetație, colmatarea fisurilor și crăpăturilor, reparații izolate ale carosabilului și elementelor de rezistență, lucrări de impermealizare; reparația și curățirea izolată a: gurilor de scurgere, parapetelor, aparatelor de reazem, suprastructurii, elementelor de rezistență, rampelor, albiei, apărărilor de maluri, etc.)	5 000,0	7 000,0	2 000,0
2.	Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă) - total, inclusiv:	55 000,0	90 000,0	35 000,0
2.1	Întreținerea de rutină pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă: amenajarea parazăpezilor, curățirea sistemelor de evacuare a apelor, asigurarea cu material antiderapant în depozite; dezăpezirea manuală și mecanică, răspândirea materialului antiderapant; achiziționarea utilajelor și mecanismelor pentru întreținerea de iarnă)	55 000,0	90 000,0	35 000,0
3.	Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică - total, inclusiv:	122 000,0	155 135,0	33 135,0
3.1	întreținerea periodică a îmbrăcăminților din beton asfaltic și beton de ciment (execuția tratamentelor bituminoase directe sau inverse, execuția straturilor bituminoase foarte subțiri, reciclarea în situ a îmbrăcăminții asfaltice, straturi bituminoase subțiri executate la rece de tip „slurry seal”)	0,0	15 000,0	15 000,0
3.2	întreținerea periodică pentru lucrări de siguranță rutieră (aprovizionarea și montarea a semnelor și indicatoarelor rutiere noi, consolelor, portalurilor, stâlpilor de dirijare, parapetelor de siguranță metalice, parapete din beton tip ”NEW JERSEY”, stâlpilor de ghidare, bornelor kilometrice, elementelor	82 000,0	91 970,0	9 970,0

	reflectorizante, semafoarelor, amenajarea sensurilor giratorii, intersecțiilor, trecerilor pentru pietoni, denivelărilor artificiale, marcajelor rutiere, etc.) inclusiv:			
3.3	întreținerea periodică a lucrărilor de artă/ poduri și podețe (înlocuirea îmbrăcămintei rutiere de pe calea podurilor și trotuare, înlocuirea rosturilor de dilatație-contrație, înlocuirea parapetelor pietonale și de siguranță, refacerea straturilor de protecție a elementelor de rezistență-cămașuri, refacerea casurilor, pereurilor, sferturilor de con, execuția torcretărilor, schimbarea aparatelor de reazem, vopsirea tablierelor și elementelor metalice, execuția lucrărilor de consolidare elementelor din beton armat și beton precomprimat)	25 000,0	25 000,0	0,0
3.4	întreținerea periodică pentru lucrări amenajarea pavilioanelor auto, a stațiilor transport public și locurilor de parcare (reparația parcarilor, pavilioanelor auto și stațiilor existente, execuția pavilioanelor și stațiilor noi, asigurarea dotărilor: coșuri de gunoi, mese, bănci, etc.)	4 500,0	10 000,0	5 500,0
3.5	întreținerea periodică: plantații rutiere noi (completările și defrișările de plantații pe zona drumurilor)	500,0	4 000,0	3 500,0
3.6	întreținerea periodică: protejarea corpului și platformei drumurilor (amenajarea și execuția lărgirilor carosabile, consolidarea acostamentelor, construcția trotuarelor, amenajarea și construcția rigolelor și șanțuri capitale, execuția de drenuri/drenaje, canale, ziduri de sprijin, corecții de albie și torente de până la 200 m, execuția de drumuri pietruite cu straturi stabilizate cu lianți hidraulici sau bituminoși și acoperirea cu straturi bituminoase, execuția drumurilor de acces, podețe la drumuri laterale, etc)	10 000,0	9 165,0	-835,0
4.	Lucrări privind reparații la drumuri și poduri - total, inclusiv:	243 000,0	724 826,1	481 826,1

4.1	reparația îmbrăcăminților rutiere (restabilirea straturilor de bază și de uzură, ranforsarea îmbrăcămintei rutiere pe drumurile pietruite/din macadam, execuția în rampă a benzilor rutiere suplimentare, eliminarea punctelor periculoase (puncte negre), ajustarea elementelor geometrice existente la categoria tehnică de drum).	243 000,0	224 826,1	-18 173,9
4.1.1	reparația îmbrăcăminților rutiere (stabilizarea straturilor de bază și de uzură, restabilirea îmbrăcămintei rutiere pe drumurile pietruite/din macadam, execuția în rampă a benzilor rutiere suplimentare, eliminarea punctelor periculoase (puncte negre), ajustarea elementelor geometrice existente la categoria tehnică de drum). Anexa nr.3	0,0	500 000,0	500 000,0
4.2	reparația lucrărilor de artă/ podurilor și podețelor (înlocuirea elementelor degradate la suprastructură și infrastructură, consolidarea elementelor infrastructurii, consolidarea provizorie în vederea efectuării unor transporturi agabaritice, execuția podurilor provizorii, demolări și desființări de poduri)	0,0	0,0	0,0
5.	Reparații capitale a drumurilor și podurilor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală drumurilor publice naționale și a construcțiilor ingineresti (conform anexei nr.1)) - total, inclusiv :	534 500,0	543 230,0	8 730,0
5.1	reparația capitală a drumurilor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală drumurilor publice naționale în baza documentației de proiect, pe lungimea integrată a drumului propriu zis sau sectoare tronsonate/loturi)	399 000,0	416 730,0	17 730,0
5.2	reparația capitală a lucrărilor de artă / podurilor și podețelor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală a drumurilor publice naționale, în baza documentației de proiect, rezultată din asigurarea durabilității și fiabilității și siguranței lucrărilor de artă)	135 500,0	126 500,0	-9 000,0
6.	Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și specificațiilor tehnice, etc.	1 500,0	2 499,0	999,0

7.	Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată), inclusiv:	70 000,0	109 717,0	39 717,0
8.	Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor	70 500,0	80 500,0	10 000,0
9.	Dezvoltarea bazei de producție a unităților care efectuează lucrări de întreținere a drumurilor S.A. „Drumuri”, procurarea tehnicii și utilajului pentru acestea.	0,0	0,0	0,0
10.	Executarea lucrărilor de cercetare științifică, transfer tehnologic, aplicate la sectoare experimentale de drumuri și poduri	3 000,0	3 000,0	0,0
11.	Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor (conform anexei nr.2), inclusiv:	35 000,0	38 000,0	3 000,0
12.	Procurarea utilajului și echipamentului - total inclusiv:	12 000,0	12 200,0	200,0
12.1	dotarea laboratorului de încercări a Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”.	1 500,0	1 500,0	0,0
12.2	măsurarea traficului pe drumurile naționale.	2 000,0	2 200,0	200,0
12.3	extinderea sistemului de prognoze și control al condițiilor de circulație prin multiplicarea utilajelor meteo rutiere.	8 500,0	8 500,0	0,0

5. Fundamentarea economic-financiară

Modificările propuse la *Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023*, se încadrează în limita mijloacelor financiare disponibile pentru Fondul rutier, aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022, cu modificările ulterioare.

Subsecvent, propunerile de modificare sunt efectuate urmare a analizei volumului lucrărilor executate în raport cu cele planificate, precum și estimării necesarului lucrărilor ce urmează a fi realizate până la finele anului.

Modificările propuse vor contribui la utilizarea eficientă și în volum deplin a mijloacelor financiare alocate pentru Fondul rutier alocate pentru anul 2023.

Concomitent, în scopul încadrării în perioada favorabilă de executare a lucrărilor rutiere conform cadrului normativ, în special „Achizițiile”, se impune intrarea în vigoare a modificărilor propuse la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare aprobării prezentului proiect de hotărâre de Guvern nu va fi necesară modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În exercițiul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost plasat pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, directoriul „Transparența decizională” și pe portalul www.particip.gov.md.

În același timp, facem mențiunea importantă că proiectul a fost supus coordonării și examinării în ședința Consiliul fondului rutier din data de 10 iulie 2023, în conformitate cu Regulamentul Consiliului fondului rutier, aprobat prin Legea fondului rutier nr. 720/1996.

Subsecvent informăm că, în acord cu Dispoziția Guvernului nr.33/2023, **componenta nominală a Consiliului fondului rutier** este reprezentată din: **Dorin RECEAN** – Prim-ministru, președinte al Consiliului; **Dumitru ALAIBA** - viceprim-ministru, ministru al dezvoltării economice și digitalizării; **Lilia DABIJA** – ministru al infrastructurii și dezvoltării regionale; **Veronica SIREȚEANU** – ministru al finanțelor; **Ana REVENCO** – ministru al afacerilor interne; **Iordanca - Rodica IORDANOV** – ministru al mediului; **Irina VLAH** - guvernator (bașcan) al UTA Găgăuzia (Gagauz-Yeri); **Radu ROGOVEI** – șef al Direcției politice în domeniul dezvoltării drumurilor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, secretar al Consiliului; **Eugen DAȚCO** - director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova; **Ștefan CAUNOV** - președinte al Asociației Patronale a Drumarilor din Republica Moldova; **Viorel FURDUI** – director executiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova și alți invitați, specialiști pe domeniu. În acest se prezumă că procesul de avizare și consultare publică a fost asigurat.

Complementar, acest document se atribuie actelor exceptate de la procedura examinării în cadrul ședinței Secretarilor generali ai ministerului, potrivit pct.233 subpct.8) din Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 în coroborare cu art.1 al Legii fondului rutier nr.720/1996, care stabilește expres destinația și distribuirea fondului rutier instituit în cadrul bugetului de stat.

Ca urmare a parcurgerii etapei de consultare în cadrul ședinței Consiliului fondului rutier, precum și în conformitate cu prevederile art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi prezentat spre avizare/expertizare și consultare publică prioritară cu **Ministerul Finanțelor** și **Ministerul Justiției**, corespunzător deciziei anunțate în cadrul ședinței Consiliului fondului rutier din 10 iulie curent, cu ulterioara examinare în ședință de Guvern.

Totodată, facem mențiunea importantă că proiectul de hotărâre și Nota informativă conexă acestuia au fost plasate pe pagina-web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, precum și pe platforma guvernamentală: www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de act normativ este exceptat de la expertiza anticorupție, potrivit prevederilor art.28 alin.(2) din Legea integrității nr.82/2017.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul prezentat nu are ca scop armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, în sensul Regulamentului privind armonizarea legislației

Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar concluziile expertizei juridice a Ministerului Justiției vor fi încorporate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Ministru

Lilia DABIJA